

Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016-2020

Cynnwys ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS)

1.	Ein cymeriad, gwerthoedd, blaenoriaethau ac amcanion nodedig	5
1.1	Gwerthoedd yr ysgol	
1.2	Nodweddion ein hysgol	
1.3	Prif ffrydio cydraddoldeb mewn polisi ac arfer	
1.4	Pennu ein hamcanion cydraddoldeb	
2.	Cyfrifoldebau	7
2.1	Corff Llywodraethu	
2.2	Uwch Dîm Arweinyddiaeth	
2.3	Staff – addysgu ac nad ydynt yn addysgu	
3.	Casglu gwybodaeth ac ymgysylltu	8
3.1	Diben a phroses	
3.2	Mathau o wybodaeth a gesglir	
3.3	Ymgysylltu	
4.	Asesiad Effaith Cydraddoldeb	10
5.	Amcanion a Chynlluniau Gweithredu	10
6.	Cyhoeddi ac adrodd	11
7.	Monitro ac Adolygu	11

Atodiadau

Atodiad 1	Amcanion Cydraddoldeb Rhanbarthol
Atodiad 2	Amcanion Cydraddoldeb a Chynllun Gweithredu'r Ysgol
Atodiad 3	Cynllun Mynediad yr Ysgol

1. Ein Cymeriad, Blaenoriaethau ac Amcanion Nodedig

1.1 Gwerthoedd yr ysgol

‘Gyda’n gilydd, gallwn lwyddo’

Yn Ysgol Penrhyncoch ac Ysgol Penllwyn, rydym yn ymrwymedig i sicrhau cydraddoldeb addysg a chyfle i'r holl ddisgyblion, staff, rhieni a gofawyr sy'n derbyn gwasanaethau gan yr ysgol, ni waeth beth yw eu hanabledd, hil, rhyw, oedran, tueddfryd rhywiol, crefydd neu gred, ailbennu rhywedd, beichiogrwydd a mamolaeth, priodas a phartneriaeth sifil. Rydym yn ceisio datblygu diwylliant o gynhwysiad ac amrywiaeth sy'n galluogi pawb sy'n gysylltiedig â'r ysgol i deimlo'n falch o'i hunaniaeth, a chyfranogi'n llawn ym mywyd yr ysgol.

Caiff cyflawniad disgyblion ei fonitro, a byddwn yn defnyddio'r data hwn i gefnogi disgyblion, codi safonau a sicrhau addysgu cynhwysol. Byddwn yn mynd i'r afael â gwahaniaethu drwy hyrwyddo cydraddoldeb yn gadarnhaol, herio bwlio ac ystrydebau a chreu amgylchedd sy'n hyrwyddo parch at bawb. Yn Ysgol Penrhyncoch ac Ysgol Penllwyn, credwn fod amrywiaeth yn gryfder y dylid ei barchu a'i ddathlu gan bawb sy'n addysgu, ac yn dysgu yma, ac yn ymweld â'r ysgol.

1.2 Nodweddion ein hysgol

Yn Ysgol Penrhyn-coch ac Ysgol Penllwyn ein bwriad yw magu awyryglch i fewn yr ysgol lle all bob plentyn ddatblygu meddyliau bywiog, chwilfrydig ar gyflymdra sydd yn addas i'w profiadau a'u gallu. Datblyga ddisgyblion medrau Llythrennedd, Rhifedd a Chymhwysedd Digidol yn hyderus a deallus ar draws meysydd y cwricwlwm.

Credwn yn gryf mewn addysg gydol oes a gwerthfawrogwn y profiadau rydym yn dysgu o'n cyfoedion, eu profiadau a dathlwn gyfleodd i ennill gwybodaeth a dealltwriaeth gyda'n gilydd.

Mae ein tîm o staff cyfeillgar ac ymroddgar yn cefnogi datblygiad y plentyn cyfan, a'u herio i gyrraedd eithaf eu gallu trwy ddisgwyliadau uchel a gwaith caled. Deallant ac maent yn brofiadol wrth gefnogi disgyblion gydag anghenion amrywiol e.e. corfforol, meddygol, gwybyddol, emosiynol, yn unol ag anghenion pob plentyn. Rydym yn awyddus i'n disgyblion brofi llwyddiant a theimlo'n falch o'u hun.

Gobeithiwn bod disgyblion yn datblygu'n unigolion deallus, cwrtais a chyfrifol ein cymdeithas; bod ganddynt hunan barch a pharch at eraill, serch ei credo neu diwylliant.

Yn ysgol Penrhyn-coch ac Ysgol Penllwyn mae pob plentyn yn bwysig. Gobeithiwn i bob plentyn wireddu pob breuddwyd, a phob uchelgais.

1.3 Prif ffrydio cydraddoldeb mewn polisi ac arfer

Yn ogystal â'r camau penodol a amlinellir yn y cynllun hwn, mae'r ysgol yn gweithredu cyfle cyfartal yn ei harfer o ddydd i ddydd yn y ffyrdd canlynol.

Rydym yn ceisio rhoi'r cyfle i bob disgybl lwyddo a chyrraedd y lefel uchaf o gyflawniad personol. I wneud hyn, byddwn yn:

- defnyddio data cyd-destunol i wella'r ffyrdd rydym yn darparu cefnogaeth i unigolion a grwpiau o ddisgyblion;
- monitro data cyflawniad yn ôl y nodweddion amrywiol a warchodir a chymryd camau mewn perthynas ag unrhyw fylchau;
- ystyried cyflawniad yr holl ddisgyblion wrth gynllunio ar gyfer dysgu yn y dyfodol a gosod targedau heriol;
- sicrhau cydraddoldeb mynediad i'r holl ddisgyblion a'u paratoi ar gyfer bywyd mewn cymdeithas amrywiol;
- defnyddio deunyddiau sy'n adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth yr ysgol a'r gymuned leol o ran y nodweddion amrywiol a warchodir, heb ystrydebau;
- hyrwyddo agweddau a gwerthoedd a fydd yn herio ymddygiad hiliol a gwahaniaethol arall neu ragfarn;
- darparu cyfleoedd i ddisgyblion werthfawrogi eu diwylliant eu hunain a dathlu amrywiaeth diwylliannau eraill;
- ceisio cynnwys yr holl rieni wrth gefnogi addysg eu plant;
- annog trafodaeth yn yr ystafell ddosbarth a'r ystafell staff am faterion cydraddoldeb sy'n myfyrio ar ystrydebau cymdeithasol, disgwyliadau a'r effaith ar ddysgu;
- cynnwys dulliau addysgu ac ystafell ddosbarth sy'n briodol i boblogaeth yr ysgol gyfan, sy'n gynhwysol ac yn adlewyrchu ein disgyblion

1.4 Pennu ein hamcanion cydraddoldeb

Rydym yn cydnabod ein dyletswydd a'n cyfrifoldeb i sefydlu cydraddoldeb i'n holl ddysgwyr, staff, aelodau eraill cymuned yr ysgol a defnyddwyr gwasanaeth, ni waeth beth yw eu hil, rhyw, anabledd, ailbennu rhywedd, tueddfryd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth, crefydd neu gred, priodas neu bartneriaeth sifil fel y'u diffinnir yn Neddf Cydraddoldeb 2012.

Diben ein **Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS)** yw cyflawni'r dyletswyddau i hyrwyddo cydraddoldeb i bobl â 'nodweddion a warchodir', a gwreiddio tegwch a chydaddoldeb yng nghalon cymuned ein hysgol ac ym mhob agwedd ar gynlluniau a pholisïau ein hysgol.

Wrth bennu'r amcanion cydraddoldeb ar gyfer yr ysgol hon, byddwn yn rhoi ystyriaeth briodol i ddyletswydd gyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb:

1. Dileu gwahaniaethu, aflonyddu, fictimeiddio ac unrhyw ymddygiad arall a waherddir o dan y Ddeddf;
2. Datblygu cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir perthnasol a phobl nad ydynt yn ei rhannu; mae hyn yn golygu
  - a. dileu neu leihau anfanteision a ddiodefir gan bobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol sy'n gysylltiedig â'r nodwedd honno
  - b. cymryd camau i ddiwallu anghenion pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol sy'n wahanol i anghenion y bobl nad ydynt yn ei rhannu
  - c. annog pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus neu mewn unrhyw weithgaredd arall lle mae cyfranogaeth gan bobl o'r math yn anghymesur o isel
3. Meithrin perthnasoedd da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol a'r bobl nad ydynt yn ei rhannu

Pennir ein CCS ac Amcanion Cydraddoldeb yng ngoleuni'r canlynol:

- Yr amcanion cydraddoldeb rhanbarthol a nodwyd yn **atodiad 1**;
- barn a fynegwyd gan randdeiliaid sydd wedi bod yn rhan o ddatblygu'r cynllun;
- materion sy'n codi o ganlyniad i ddadansoddi ein data disgyblion e.e. cyrhaeddiad bechgyn o'u cymharu â merched;

Bydd cyflwyno ein CCS yn cyfrannu at ein holl gamau gweithredu a'n hymrwymadau i:

- godi safonau;
- lleihau'r bwlch cyrhaeddiad mewn deilliannau i blant a phobl ifanc;
- gwella deilliannau fel y'u disgrifir yn y Cynllun Plant a Phobl Ifanc (CPPI);
- hyrwyddo cydlyniant cymunedol

Amlinellir Amcanion Cydraddoldeb yr Ysgol yn **adran 5 (t.10) ac Atodiad 2**.

2. Cyfrifoldebau

2.1 Corff Llywodraethu

Mae'r corff llywodraethu wedi nodi ei ymrwymiad i gydraddoldeb ac amrywiaeth yn y cynllun hwn, a bydd yn parhau i wneud popeth o fewn ei allu i sicrhau bod yr ysgol yn gwbl gynhwysol i ddisgyblion, ac yn ymateb i'w hanghenion, yn seiliedig ar y nodweddion a warchodir amrywiol.

Mae'r Corff Llywodraethu yn:

- ceisio sicrhau na wahaniaethir yn erbyn pobl wrth iddynt wneud cais am swyddi yn ein hysgol
- cymryd yr holl gamau rhesymol i sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn rhoi mynediad i bobl ag anabledau, a hefyd yn ymdrechu i wneud cyfathrebu mor gynhwysol â phosib i rieni, gofaluwr a disgyblion
- sicrhau na wahaniaethir yn erbyn unrhyw blentyn pan fydd yn ein hysgol

Er mwyn cyflawni ei ddyletswydd adrodd, bydd y corff llywodraethu'n adrodd ar gynnydd y CCS bob blwyddyn, fel rhan o'i Adroddiad Blynyddol i rieni.

2.2 Uwch Dîm Rheoli (UDRh)

Mae'r UDA yn hyrwyddo cydraddoldeb ac yn dileu gwahaniaethu drwy:

- roi CCS yr ysgol ar waith, gyda chefnogaeth y Corff Llywodraethu wrth wneud hynny;
- sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o'u dyletswyddau o dan y ddeddf ac wedi'u hysbysu'n llawn am CCS ac amcanion cydraddoldeb ein hysgol;
- sicrhau bod yr holl baneli apwyntiadau'n ystyried y cynllun hwn, fel na wahaniaethir yn erbyn unrhyw un o ran cyfleoedd cyflogaeth neu hyfforddiant;

- hyrwyddo egwyddor cyfle cyfartal wrth ddatblygu'r cwricwlwm, a hyrwyddo parch at bobl eraill a chyfle cyfartal i gymryd rhan ym mhob agwedd ar fywyd yr ysgol;
- trin holl achosion triniaeth annheg ac unrhyw achosion o fwlio neu wahaniaethu, gan gynnwys digwyddiadau hiliol, yn ôl polisiâu'r awdurdod a'r ysgol
- sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o hyn

2.3 Staff – addysgu ac nad ydynt yn addysgu

Mae'r ysgol yn ystyried cydraddoldeb i bawb yn gyfrifoldeb i bawb. Mae pob aelod o staff yn cyfrannu at sicrhau bod ein hysgol yn gymuned deg, gyfiawn a chydlynol drwy:

- sicrhau bod yr holl ddisgyblion yn cael eu trin yn deg, yn gyfartal a chyda pharch, a bydd yn cynnal ymwybyddiaeth o CCS yr ysgol;
- ymdrechu i ddarparu deunydd a fydd yn rhoi delweddau cadarnhaol yn seiliedig ar nodweddion a warchodir ac yn herio delweddau ystrydebol;
- herio unrhyw achosion o ragfarn, hiliaeth neu homoffobia, a chofnodi unrhyw ddigwyddiadau difrifol fel y rhagnodir ym mholisiâu'r ALL a'r ysgol e.e. adrodd am ddigwyddiadau hiliol;
- cefnogi gwaith staff atodol a chefnogi a'u hannog i ymyrryd mewn ffordd gadarnhaol yn erbyn unrhyw ddigwyddiadau gwahaniaethol

3. Casglu gwybodaeth ac ymgysylltu

3.1 Diben a phroses

Mae casglu gwybodaeth yn hanfodol i'n cefnogi i benderfynu pa gamau gweithredu i'w cymryd i wella cydraddoldeb a dileu gwahaniaethu yng nghymuned yr ysgol. Yn dilyn hyn, mae'r wybodaeth hefyd yn ein helpu i adolygu ein perfformiad, felly mae'n rhaid iddi fod yn ddigon manwl i'n galluogi i fesur sut rydym yn cyflawni ein dyletswyddau cydraddoldeb. Mae'r wybodaeth hefyd yn ein helpu i wneud asesiad effaith manwl gywir a nodi pa rai o amcanion yr ysgol a gyflawnwyd, a'r hyn y mae angen i ni ei wneud yn well.

Mae ymgysylltu hefyd yn seiliedig ar yr wybodaeth a gasglwyd ynghylch cynrychiolaeth grwpiau gwahanol. Rydym yn ceisio gwneud hyn mor llawn â phosib wrth gydnabod materion sensitifrwydd o ran y gwahanol nodweddion a warchodir. Rydym yn cymryd camau penodol i sicrhau bod plant a phobl ifanc anabl, rhieni a gofalwyr yn cael eu cynnwys yn ôl eu hawl. Y rheswm pam mae'r cynnydd hwn yn bwysig yw er mwyn deall holl amrywiaeth anghenion cymuned yr ysgol.

3.2 Mathau o wybodaeth a gesglir

Mae'r amrywiaeth eang o wybodaeth a gesglir i gefnogi ein cynllunio a chmau i hyrwyddo cydraddoldeb a dileu gwahaniaethu yn cynnwys y canlynol:

- dadansoddi'r ymatebion a dderbyniwyd gan ddisgyblion, rhieni/gofalwyr, staff, llywodraethwyr a grwpiau cymunedol yn dilyn dosbarthu holiadur i bennu materion cydraddoldeb. Nid yw'r cwestiynau a gynhwysir yn yr holiadur yn amlygu nodweddion a warchodir penodol, ond maent yn ceisio barn gyffredinol rhanddeiliaid;
- nodi plant a phobl ifanc, rhieni, gofalwyr, staff a defnyddwyr eraill yr ysgol sy'n cynrychioli'r nodweddion a warchodir gwahanol, os yw'n bosib ac yn briodol. Mae hyn yn ein helpu i ddatblygu a monitro'r cynllun. Gwneir ymdrechion cynhwysfawr a sensitif i gasglu gwybodaeth gywir a bodloni gofynion diogelu data, yn ogystal â'n dyletswydd i sicrhau gwybodaeth gywir sy'n ymwneud ag ethnigrwydd a mamiaith;
- cyrhaeddiad disgyblion a data cynnydd sy'n ymwneud â grwpiau gwahanol;
- ceisio barn plant a phobl ifanc a'u cynnwys mewn ffordd sy'n gweld gwerth i'w cyfraniad;
- gwybodaeth am sut mae grwpiau gwahanol yn cael mynediad i'r cwricwlwm cyfan a sut maent yn gwneud dewisiadau rhwng y dewis o bynciau;
- dewisiadau chwaraeon a gweithgareddau fesul grŵp;
- gweithgareddau cyfoethogi fesul grŵp
- dadansoddi data gwaharddiadau wedi'i ddadansoddi fesul grŵp;
- cofnodion bwlio ac aflonyddu ar sail unrhyw fater cydraddoldeb
- data ar recriwtio, datblygu a chadw gweithwyr;
- canlyniadau gweithgareddau sy'n hyrwyddo ymgysylltu cymunedol a chydlyniant cymunedol;
- canlyniadau camau a gymerwyd i sicrhau cynnwys rhieni ac eraill y nodwyd ei bod yn anodd ymgysylltu â hwy;

3.3 Ymgysylltu

Mae'r ysgol yn cynnwys **rhanddeiliaid** gan gynnwys plant a phobl ifanc, staff, rhieni/gofalwyr, llywodraethwyr a phobl eraill sy'n defnyddio'r ysgol o ran dyletswyddau cydraddoldeb. Rydym yn ystyried dulliau cyfathrebu o ddewis y rhai rydym yn ymgynghori â hwy e.e. deunydd a gyfieithwyd neu gyfleusterau dehongli ar gyfer pobl anabl neu'r sawl y mae Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt neu sydd newydd gyrraedd y wlad hon.

Ystyrir barn rhanddeiliaid a grwpiau eraill sy'n ymwneud â chydraddoldeb o ddifrif wrth i ni bennu blaenoriaethau.

4. Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Mae asesiad effaith yn cyfeirio at adolygu'r holl gynlluniau a pholisïau presennol ac arfaethedig er mwyn ein helpu i weithredu i hyrwyddo cydraddoldeb ac i sicrhau nad yw unrhyw berson o dan anfantais o ganlyniad i weithgareddau'r ysgol oherwydd gwahaniaethu. Mae asesiadau effaith yn broses barhaus i sicrhau bod cynlluniau a pholisïau'r ysgol yn cael eu datblygu mewn ffordd gynhwysol a theg.

Fel rhan o gydymffurfio'r ysgol hon â dyletswyddau penodol y Ddeddf, byddwn yn parhau i gyflawni asesiad effaith o bob polisi a chynllun newydd cyn ei roi ar waith. Yn yr un modd, byddwn yn cyflawni asesiad effaith o'n polisïau a'n cynlluniau presennol pryd bynnag y cânt eu hadolygu. Yn y modd hwn, caiff asesiadau effaith eu cynnwys yn nhrefn adolygu a diwygio pob polisi'r ysgol.

Lle mae asesiadau effaith wedi'u cyflawni, byddant yn dylanwadu ar newidiadau i bolisi ac adolygiad y CCS ei hun.

5. Amcanion a Chynlluniau Gweithredu

Ein Hamcanion Cydraddoldeb dewisedig yw

1. *Lleihau'r bwlch rhwng deilliannau bechgyn a merched.*
2. *Codi ymwybyddiaeth disgyblion, staff, rhieni a llywodraethwyr o amrywiaeth diwylliannau a chrefyddau'r byd.*
3. *Datblygu ymwybyddiaeth disgyblion o "Hawliau'r Plentyn" y Cenhedloedd Unedig.*
4. *I wella ymglymiad disgyblion gydag anghenion ymddygiad i'w haddysg.*

Mae gennym gynlluniau gweithredu sy'n cynnwys yr holl nodweddion a warchodir perthnasol (Atodiad 2). Mae'r rhain yn disgrifio sut rydym yn cymryd camau i gyflawni'r dyletswyddau cyffredinol a phenodol.

Mae ein Cynlluniau Gweithredu wedi'u croesgyfeirio â *Gynllun Datblygu'r Ysgol*, sy'n sicrhau eu bod yn cael eu gwirio, eu monitro a'u gwerthuso'n drefnus.

Mae'r cynlluniau gweithredu'n dangos:

- amcanion a chmau gweithredu penodol
- effaith ddisgwyliedig a dangosyddion cyflawniad (meini prawf)
- amserlenni clir
- gan bwy y mae'r cyfrifoldeb arweiniol
- goblygiadau o ran adnoddau
- dyddiadau penodol ar gyfer asesiad effaith ac adolygiad.

Mae'r ysgol yn gwerthuso effeithiolrwydd y CCS yn rheolaidd, drwy'r corff llywodraethu a chydag Estyn pan gaiff yr ysgol ei harolygu.

6. Cyhoeddi ac adrodd

Mae'r ysgol yn darparu copi o'i CCS a'i chynllun gweithredu i gyflawni ei hamcanion cydraddoldeb mewn amrywiaeth o fformatau ac yn sicrhau ei fod ar gael i rieni/gofalwyr ac eraill, gan gynnwys y sawl y nodir ei bod yn anodd ymgysylltu â hwy. Mae prosbectws yr ysgol yn cynnwys cyfeiriad at y CCS a'r gwerthoedd sy'n sail iddo. Ceir copi ohono ar wefan yr ysgol.

Mae'r ysgol yn cyflwyno adroddiad blynyddol ar y cynnydd a wnaed ar y cynlluniau gweithredu ac effaith y CCS ei hun ar ethos yr ysgol ac arfer yn yr ysgol. Cyflawnir hyn fel rhan o Adroddiad Blynyddol y Llywodraethwyr.

Caiff yr holl ddata a gesglir ei ddefnyddio at ddibenion dadansoddi tueddiadau', fesul nodwedd a warchodir, o ran perfformiad, defnyddio gwasanaethau a gynigir gan yr ysgol neu'r awdurdod lleol a'u boddhad ohonynt. Caiff gwybodaeth o'r fath ei storio ar wahân i wybodaeth bersonol sy'n nodi'r unigolyn. Er mwyn amddiffyn hunaniaeth yr unigolion pan

gyhoeddir gwybodaeth am dueddiadau, ni chyhoeddir unrhyw gyfrif sy'n cynnwys llai na 5 unigolyn.

7. Monitro ac Adolygu

Fel rhan o'n cyfrifoldeb am fonitro'r CCS, rydym yn ymrwymo i:

- ailedrych ar yr wybodaeth a'r data a ddefnyddiwyd i nodi blaenoriaethau ar gyfer y CCS a'r cynlluniau gweithredu, a'i ddadansoddi. Mae hyn yn cynnwys defnyddio trosolwg o'r canlyniadau;
- defnyddio'r asesiadau effaith i sicrhau bod y camau gweithredu a gymerwyd yn cael effaith gadarnhaol ar draws yr holl nodweddion a warchodir, bod hyrwyddo cydraddoldeb yn ganolog i gynllunio'r ysgol a bod gwahaniaethu'n cael ei ddileu'n effeithiol.

Mae adolygu'r CCS yn cyfeirio'r gwaith o'i ddiwygio, pennu blaenoriaethau newydd a chynlluniau gweithredu. Mae'r broses hon yn parhau i:

- gynnwys amrywiaeth llawn o randdeiliaid;
- bod yn seiliedig ar dystiolaeth – defnyddio gwybodaeth a data mae'r ysgol wedi'u casglu a'u dadansoddi;
- defnyddio'r dystiolaeth i gynnal asesiad effaith manwl gywir a fydd yn cyfeirio blaenoriaethau

Byddwn yn cyflawni adolygiad llawn o'n CCS erbyn mis Medi 2020.

Ysgol Penrhyn-coch ac Ysgol Penllwyn

Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2012 - 2016

Atodiadau

- Atodiad 1** Amcanion Cydraddoldeb Rhanbarthol
- Atodiad 2** Amcanion Cydraddoldeb a Chynllun Gweithredu'r Ysgol
- Atodiad 3** Cynllun Mynediad Cyfredol yr Ysgol

Amcanion Cydraddoldeb Rhanbarthol

Consortium Awdurdodau De-orllewin a Chanolbarth Cymru (swamwac)

1. Lleihau bylchau mewn cyrhaeddiad rhwng bechgyn a marched a rhwng grwpiau a warchodir eraill fel y'u nodir mewn data lleol

Mae ymchwil genedlaethol yn nodi anghydraddoldebau yn y lefelau cyrhaeddiad rhwng rhywiau ac ethnigrwydd a rhwng pobl anabl a'r rhai nad ydynt yn anabl. Mae bechgyn, disgyblion du, Bangladeshaid a Phacistanaid a phlant anabl oll yn perfformio'n wael ar gyfartaledd o'u cymharu â grwpiau eraill.

2. Rhoi Canllawiau Gwrth-Fwlio newydd Llywodraeth Cymru ar waith a lleihau bwlio sy'n seiliedig ar hunaniaeth mewn ysgolion

Canfu Arolwg Cymru Gyfan o fwlio mewn ysgolion (LIC 2009) fod amrywiaeth o fwlio yn seiliedig ar hunaniaeth yn bresennol mewn ysgolion ledled Cymru. Mae enghreifftiau'n cynnwys 22% o ddisgyblion Blwyddyn 6 'a gafodd eu bwlio mewn ffordd homoffobig'; roedd 7% o ddisgyblion Blwyddyn 7 wedi cael eu 'bwlio mewn rhyw ffordd oherwydd anawsterau dysgu' a 3% 'wedi'u bwlio mewn rhyw ffordd oherwydd hil neu darddiad ethnig'.

2. Lleihau bylchau mewn lefelau presenoldeb rhwng gwahanol grwpiau a warchodir fel y'u nodir mewn data lleol

Mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i wella dadansoddi data sy'n gallu nodi gwahaniaethau mewn tueddiadau presenoldeb rhwng grwpiau o ddisgyblion â gwahanol nodweddion a warchodir. Mae sawl adroddiad wedi'i gomisiynu'n genedlaethol sy'n archwilio presenoldeb plant Sipsiwn neu blant Teithwyr Gwyddelig. Canfu pob un fod presenoldeb yn is ymhlith y plant hyn.

3. Lleihau nifer y bobl ifanc NEET

Mae gan Gymru gyfran uwch o bobl heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) ymhlith y grŵp 16 i 24 oed na Lloegr. Mae bod yn NEET yn anfantais fawr i bobl ifanc.

4. Gwella mynediad i wybodaeth a mynediad corfforol i ysgolion a lleoliadau dysgu eraill i ddisgyblion, rhieni a staff

Mae'n rhaid bod Penaethiaid a Llywodraethwyr yn hyderus y gall yr holl ddisgyblion gael mynediad rhesymol i wasanaethau, ac nad ydynt o dan anfantais anghyfiawn am eu bod yn meddu ar unrhyw un o'r nodweddion a warchodir. Mae gan ysgolion Gynlluniau Mynediad Anabledd ar waith eisoes. Fodd bynnag, mae angen i ysgolion ac awdurdodau lleol, drwy ddyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus, ddarparu ar gyfer anghenion yr holl grwpiau a warchodir, felly mae'r cwmpas yn ehangach na Chynlluniau Mynediad Anabledd.

5. Cynyddu ymwybyddiaeth o faterion cydraddoldeb ac amrywiaeth ymhlith disgyblion, staff a Llywodraethwyr.

Mae Arweiniad Anstatudol ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn nodi bod ‘rhaid i gorff a restrir yng Nghymru (gan gynnwys ysgolion) wneud trefniadau priodol i hyrwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o ddyletswyddau cyffredinol a phenodol ymhlith ei weithwyr.’ Yng nghyd-destun yr ysgol, rydym am ehangu hwn i gynnwys disgyblion a Llywodraethwyr.

Ysgol Penrhyn-coch ac Ysgol Penllwyn
Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2012 - 2016
Amcanion Cydraddoldeb a Chynllun Gweithredu

Amcan Cydraddoldeb 1 <i>leihau'r bwlch rhwng deilliannau bechgyn a merched.</i>			
Ein Hymchwil Treigl Data 3 mlynedd yn dangos bod merched yn cyflawni'n uwch ar ddeilliannau uwch yn y Cyfnod Sylfaen a diwedd Cyfnod Allweddol 2.			
Gwybodaeth o Ymgysylltu: Awgryma fechgyn bod angen inni ddarparu themâu mwy apelgar sydd o ddiddordeb iddynt. Teimla rhieni bod angen cynnig lefel uwch o her a disgwyliadau uwch i ddisgyblion yn gyffredinol. Teimla ddisgyblion nad oes digon o lyfrau sydd yn apelio at fechgyn yn yr ysgol. (Haf 2016)			
Datblygiad Data: Data diwedd cyfnod allweddol. Data INCERTS.			
Bernir bod yr amcan hwn yn llwyddiannus os yw...			
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ceir cynnydd/gostyngiad yn y nifer o fechgyn sydd yn cyrraedd deiliant 6+ a lefel 5+.</i> • <i>Ceir tystiolaeth o graffu ar lyfrau disgyblion o lefel briodol yr her i fechgyn a themâu sydd yn apelio atynt.</i> • <i>Ymglymiad bechgyn a'u haddysg yn gwella.</i> 			
Camau Gweithredu:			
	Disgrifiad	Cyfrifoldeb	Dyddiad dechrau
			Dyddiad

				gorffen
1.1	Hunan arfarnu trylwyr o ddata	Pennaeth	Medi 2016	Parhaus
1.2	Cynllunio manwl ar ffurf CDY	Pennaeth	Medi 2016	Parhaus
1.3	Gweithredu'r cynllun, eu hadolygu a gwerthuso ymarfer.	Staff cyfan	Medi 2016	Parhaus
Amcan Cydraddoldeb 2				
<i>Codi ymwybyddiaeth disgyblion, staff, rhieni a llywodraethwyr o amrywiaeth diwylliannau a chrefyddau'r byd.</i>				
Ein Hymchwil				
Mae canllaw anstatudol ar Dyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Gyhoeddus yn nodi bod angen gwneud trefniadau addas i hybu gwybodaeth a dealltwriaeth cyffredinol ymysg gweithwyr.				
Gwybodaeth o Ymgysylltu:				
Dengys prosesau gwella ansawdd nad oes cyfloedd digon cyson a rheolaidd wedi fapio i hybu ymwybyddiaeth holl rhan-ddeiliaid yr ysgol o'r maes.				
Datblygiad Data:				
Bernir bod yr amcan hwn yn llwyddiannus os yw...				
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Cynnydd mewn dealltwriaeth rhanddeiliaid o aterion sydd yn hybu cydraddoldeb.</i> • <i>Gwelliannau mewn agweddau rhanddeiliaid.</i> 				
Camau Gweithredu:				
	Disgrifiad	Cyfrifoldeb	Dyddiad dechrau	Dyddiad gorffen
2.1	Creu Cynllun Cydraddoldeb Strategol a'i rhannu gyda staff a llywodraethwyr	Pennaeth	Medi 2016	Parhaus
2.2	Mapio agweddau cydraddoldeb yn y cwricwlwm.	Pennaeth a staff dysgu	Medi 2016	Gorffennaf 2018

Amcan Cydraddoldeb 3

Datblygu ymwybyddiaeth disgyblion o "Hawliau'r Plentyn" y Cenhedloedd Unedig.

Ein Hymchwil

Nid yw bob disgybl yn yr ysgol yn ymwybodol o hawliau'r plentyn. Rydym yn cyffwrdd ar rhai agweddau o fewn ein cwricwlwm ABCh yn addas i oed a gallu disgyblion.

Gwybodaeth o Ymgysylltu:

Mae'r ysgol yn darparu cyfleodd da iawn i ddisgyblion ymglymu ag agweddau moesol, cymdeithasol a diwylliannol trwy cwricwlwm ABCh eang a chytbwys sydd yn annog disgyblion i fynegi barn, ac i gyfrannu'n effeithiol i weithgareddau'r ysgol a'r gymuned ehangach. Mae angen i disgyblion fod yn fwy ymwybodol o'r dyletswyddau sydd ganddynt i aelodau eraill cymdeithas yn unol ag hawliau dynol.

Datblygiad Data:

Canolbwyntio ar 2 bob hanner tymor yng Nghyfnod Allweddol 2 ac un bob hanner tymor yn y Cyfnod Sylfaen.

Bernir bod yr amcan hwn yn llwyddiannus os yw...

- *Cynnydd yn nealltwriaeth disgyblion o'i hawliau a'u cyfrifoldebau.*
- *Tystiolaeth o ddisgyblion yn medru esbonio beth yw eu dyletswyddau a'u cyfrifoldebau o fewn gwasanaethau, ABCh a Chyngor Ysgol.*

Camau Gweithredu:

	Disgrifiad	Cyfrifoldeb	Dyddiad dechrau	Dyddiad gorffen
3.1	Trafod Hawliau a Chyfrifoldebau sydd yn dylanwadu ymddygiad pan yn trafod rheolau'r ysgol ar ddechrau bob tymor.	Dirprwy Bennaeth	Medi 2017	Parhaus
3.2	Cyflwyno 2 hawl bob hanner tymor yn CA2 ac 1 bob hanner tymor yn y CS	Dirprwy Bennaeth	Medi 2017	Parhaus
3.3	Creu arddangosfa ar hawliau'r plentyn o gwmpas yr ysgol.	Dirprwy Bennaeth	Medi 2017	Parhaus

Amcan Cydraddoldeb 4

I wella ymglymiad disgyblion gydag anghenion ymddygiad i'w haddysg

Ein Hymchwil

Mae cynyddu ymglymiad disgyblion a mwynhad disgyblion o'u hamser yn yr ysgol wedi profi yn arf i wella ymddygiad unigolion, sydd wedi eu caniatâi nhw i gael mynediad ehangach i'r cwricwlwm.

Gwybodaeth o Ymgysylltu:

Mae disgyblion yr ysgol yn elwa o gwricwlwm amgen sydd yn cynnig cyfle iddynt gyflawni mewn maes heblaw'r academiaidd. Mae ymddygiad unigolion

wedi gwella yn sgil hynny.

Datblygiad Data:

Profion PASS

Bernir bod yr amcan hwn yn llwyddiannus os yw...

- *Disgyblion yn cynyddu sgôr PASS*
- *Tystiolaeth o ddisgyblion yn mwynhau eu hamser yn yr ysgol ac yn ymroi i'w gweithgareddau amgen.*

Camau Gweithredu:

	Disgrifiad	Cyfrifoldeb	Dyddiad dechrau	Dyddiad gorffen
3.1	Adnabod unigolion i'w targedu o ganlyniad i holiaduron PASS	Pennaeth a CADY	Hydref 2016	Ionawr 2017
3.2	Sefydlu grwpiau ymyrraeth Sulp a chwricwlwm amgen	Pennaeth a CADY	Ionawr 2017	Chwefror 2017
3.3	Adolygu Cynnydd	Pennaeth a CADY	Gorffennaf 2017	Parhaus

ATODIAD 3

Cynllun Hygyrchedd Cyfredol yr Ysgol

	Amcanion	Strategaethau	Cerrig milltir	Amserlen	Gwerthuso
Tymor Byr	Parhau i hyfforddi athrawon a chynorthwyr ar wahaniaethu (Bydd hyn yn parhau o flwyddyn i flwyddyn.) Parhau i hyfforddi llywodraethwyr	Y Pennaeth, yr athrawon a chynorthwyr i dderbyn hyfforddiant a chynghor a benigol o'r ALL.	<ul style="list-style-type: none"> • Athrawon a chynorthwyr yn gallu cwrdd ag anghenion disgyblion anabl yn llawn o ran hygyrchedd at y cwricwlwm. 	Bob Blwyddyn	

Tymor Canol	Bla enoriaethu gwelliant, yn ystyried anghenion y cyhoedda darpar ddisgyblion	Adolygu'r a dnoddau a'r cyllid a rgaell i'r Ysgol a thrafod o rhaglen cyfalaf yr Ysgol gyda'r ALI.	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu Cynllun Hygyrchedd yr ysgol a mynd i'r afael ag unrhyw faterion yn dilyn ymgynghori gyda rhanddeiliaid anabl. • Sicrhau ymglymiad a chyswllt cyfredol gyda disgyblion a rhieni. • Sicrhau bod yr a deilad yn hygyrch i anghenion unigolion. • Sicrhau bod tŷ bach anabl yn addas i'w phwrpas. • Sicrhau mynediad addas i gwricwlwm yn unol a gallu ac anghenion disgyblion yn cynnwys mynediad at wasanaethau a gynhigir gan asiantaethau allanol. 	Wrth i'r angen godi	
--------------------	---	--	--	---------------------	--

Tymor Hir	Gwella agweddau a diwylliant o fewn yr ysgol.	Mapio cyfleodd o fewn sesiynau ABCh a c amser cylch.	<ul style="list-style-type: none"> • Cydlynedd ABCh i ymchwilio a dnoddau a chasglu syniadau a r gyfer hyrwyddo o fewn yr ysgol. • Sicrhau bod staff yn deall cynllun cydraddoldeb trwy ddysgu. • Parhau i ddatblygu agweddau cadarnhaol tu ag at bobol anabl. • I wella dealltwriaeth disgyblion o anghenion pobl a nabl. 	Blwyddyn 2	
------------------	---	--	--	------------	--